

Met de tenoren meezingen is een uitkomst voor vrouwen die graag laag zingen, en tegelijkertijd een welkome aanvulling van de tenorsectie in het klassieke, gemengde koor. Maar waarom wordt deze praktijk nog niet enthousiast omarmd? Er is nu zelfs een goede stemmethode beschikbaar voor de training van vrouwelijke koortenen.

HANNY VAN LANKEREN
IS VROUWENTENOR, ZANGPEDAGOOG,
STEMONDERZOEKER EN MASTER TEACHER
IN 'THE ESTILL VOICE MODEL'

Vrouwen kunnen ook tenor zingen

Tegenwoordig treffen we in het gemengde klassieke koor regelmatig vrouwen aan tussen de tenoren. Vaak is dat uit nood geboren, want alten zijn dikwijls oververtegenwoordigd, terwijl er aan goede tenoren altijd gebrek is. Helaas bestaat er nog een behoorlijke weerstand tegen deelname van vrouwen aan de tenorgroep onder andere bij dirigenten, pedagogen en niet in de laatste plaats bij de koorzangers zelf. Het kan onbekendheid zijn met het fenomeen, vrouwen kunnen het gevoel hebben uit de toon te vallen maar je hoort ook bezwaren als: 'stemmen kleuren niet goed samen', of 'mannen zijn liever onder elkaar'. Maar vrouwen tenoren zijn wel degelijk in staat om volwaardig met de mannen mee te zingen.

Vrouwen die tenor zingen waren in de 20e eeuw nog een zeldzaamheid. Gek eigenlijk, want de pendant, namelijk mannen die alt zingen, vinden we heel gewoon. Wat zou het mooi zijn als we die vanzelfsprekendheid ook voelen wanneer een zangeres tenor zingt. Fysiek hebben Nederlandse vrouwen de wind behoorlijk mee. De gemiddelde lengte van vrouwen neemt nog steeds toe en naar verwachting ook de afmetingen van hun strottenhoofd. Vrouwen ontwikkelen op latere leeftijd vaak een lagere spreekstem, terwijl ze dan nog heel fit zijn en actief willen blijven zingen.

Mezzosopranen en alten die het tenor-zingen willen proberen moeten bereid zijn om in hun lage stem-

bereik andere klanken te maken dan ze gewend zijn. Maar of vrouwen in hun tenorregister anders zouden moeten zingen dan hun mannelijke collega's, dat betwijfel ik. Ja, voor vrouwen voelt het laag, terwijl het voor mannentenen juist hoog voelt. Maar uiteindelijk maken ze beiden gebruik van hetzelfde, modale stemregister. Om te beginnen kunnen vrouwen de kunst van het tenor-zingen gewoon afkijken van de mannentenen. Dat betekent overigens niet dat het alleen gaat om het imiteren van een tenorstem. Het meevoelen met wat de mannen voelen en zingen met dezelfde overgave is minstens zo belangrijk. Dat kan lastig zijn want klassieke zangeressen zijn niet gewend om mannelijke emoties met overtuiging in hun lage stem te laten doorklinken. Maar het zou wel eens een voorwaarde kunnen zijn om een authentiek tenortimbre te kunnen ontwikkelen. Om een goede vrouwen tenor te worden is het bezit van een empathische instelling misschien wel net zo belangrijk als het hebben van een laag bereik.

Voor mij persoonlijk begon het vijftien jaar geleden, toen ik bij wijze van grap een heldentenor parodieerde, dit tot grote hilariteit van de omstanders. Kennelijk was het een herkenbaar geluid, al wist ik echt niet wat ik deed. Dat veranderde toen ik besloot om het zingen als tenor te gaan onderzoeken aan de hand van mijn eigen stem. Dit ging met vallen en opstaan, want er bestond nog geen stemmethode. Ik sloot me aan bij gemengde amateurkooren om

ervaring als koortenor op te doen. Daar leerde ik van de mannen en hoorde ik waar vrouwen tenoren mee worstelden. Later deed ik een wetenschappelijk studie naar de overeenkomsten in stemeigenschappen van mannelijke en vrouwelijke koortenen. Het resultaat is dat ik nu met een stemmethode kan werken om vrouwen te helpen beter te leren zingen als koortenor.

Iedere maand organiseer ik een workshop voor vrouwen tenoren, waarbij de focus ligt op het plezier in samen meerstemmig zingen. Vanaf februari is er een online training in lekker laag zingen beschikbaar, waar iedereen gratis aan mee kan doen. In een vervolgprogramma zullen vrouwen- én mannentenen worden uitgenodigd om mee te werken aan een stemonderzoek waarvan de resultaten worden gepresenteerd tijdens Eurovox, het Europese Congres voor Zangprofessionals, dat eind deze zomer plaatsvindt in Den Haag.

OPGAVE VOOR WORKSHOPS EN TRAININGEN:
WWW.LEKKERLAAGZINGEN.NL • VOOR PUBLICATIES,
KIJK OP WWW.VROUWENTENOR.NL • EUROVOX, 30 AUG -
1 SEP, DEN HAAG: WWW.EUROVOX.EU

Reageren? Zet je reactie op
www.facebook.com/zingmagazine.nl of
stuur hem naar redactie@zingmagazine.nl